SAYI : 5 — *Kuruluş tarihi 1933* — YIL : 1

25 İkinci Teşrin

6 OK

EDİRNE

Halkevi tarafından

Onbeş günde bir çıkarılır ülkü demeti

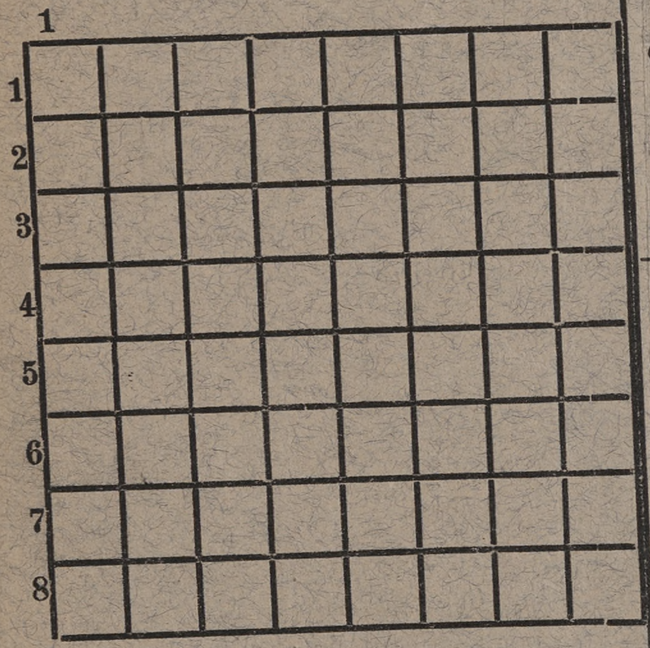
İçindekiler:

İmtiyaz sahibi :
Akıncıoğlu İbrahim
idare yeri: Edirne Halkevi

Satış yeri :
Edirnede meriç kitaphanesi
31 ikinci kânun 1934

Bulmacalarımız:

Bu sayıdaki bulmacamız :

Soldan sağa:

1 — Bir vilâyet ismi
2 — » » »
3 — Bir kasaba »
4 — Bir vilâyetin diğer ismi
5 — ikinci sıradaki vilâyetin kazası
6 — Bir nahiye ismi
7 — Büyük harpte elimizden çıkan bir toprak parçası
8 — Bir şimendüfer istasyonu

Yukarıdan aşağıya:

1 — insanların işlerine çok yarıyan bir icat

Geçen sayımızdaki bulmaca:

Geçen sayımızdaki bulmacaların cevapları şunlardı :

Ankara — Nar

Altı ok — At - Ok — Al

3	7	10
-	-	10
2	7	1
2	-	8
-	2	8
3	2	5
-	5	5

Doğru halledenler arasında çekilen kur'a neticesi birinciliği liseden Şinasi efendi, ikinciliği Nafia daktilosu Makbule hanım, üçüncülüğü Nafia kâtibi Basri B. dördüncülüğü nafia memuru Şerafettin B. beşinciliği sıhiyye dairesi kapıcısı Kadir efendi kazanmıştır. Diğerleri de Edirne manzaralarından birer kart postal kazanmıştır. Hediyeleri adreslerine gönderilmiştir

Bu sayının Hediyeleri :

Birinciye : Bir konsol saatı
İkinciye : Bir yazı takımı
Üçüncüye : Kıymetli bir kitap
Yirminciye kadar da Edirne manzaralarından birer kart .

GÖK

Edirne

Sayı : 5 31 İkincikânun 1934 Yıl : 1

Onbeşte bir :

Millî Terbiye

Şeker bayramının birinci günü , Fırka binasında yapılan hususî bayramlaşmalardan sonra , Fırka reisi - yanında belediye reisi ile Fırka azâsı bulunduğu halde - Şehrin eski caddelerinden dolaşarak eski bir konak kapısının önünde durdular. Kapıdan, konağın iç tarafına kidilinceye kadar , uzanan yolun sağındaki şimşirler mücadele yıllarına ait eski hatıralarımızın canlanmasını mucip olmuştu .

Bu evin beyaz sakallı, vukur ve nuranî yüzlü, şen ve çok sevimli bir sahibi vardı . Memleketin uğradığı her musibet kasırgası bir kerre de bu içli vatandaşın başına konarak geçer, her yurt elemi bir kerre de , bu nevi şahsa münhasır, ince duygulu Edirneli Türkün gözlerini yaşartırdı . Memleketini hakkıyle seven ve bu sevgi uğrunda intizamlı, itiratlı ve çok faydalı bir çalışma ömrü geçiren , (Vatan severlik) te ve (vazife aşkı) bahsinde kendisinden genç olanlara örneklik eden bu (mutlu fanî) nin , bir bayram gününde, kapısını açmak, gönül ve hayat arkadaşı olan refikasının matemzede gönlüne sükûn ve teselli serperek vatan kubbesi altında hoş bir sada bırakıp geçmiş aziz bir ölüyü hatırlamak . . Sevgi ve saygı, vefa ve sadakat bahsında çok manâlar taşıyan necip bir hareketti .

Bu hareketin temelini araştırınız, bulacağınız şey (Millî terbiye) dir.

Ferdin mükemmel yetişmesi ve yetiştirilmesi , içinde bulunacağı cemiyete uygunluk ve uyarlık gösteren vasıflarla bezenmesi ve bu vasıfların kökleştirilmesi, Millî terbiyenin esaslarını teşkil eder. Bir asra yaklaşmayan kısa bir zaman içinde hamleden hamleye atılarak ilerlerliyen ve yükselen Japonya , şark için olduğu kadar garp âlemi için de düşünülmesi

ve daima göz önünde bulundurulması iycap eden tehditkâr bir devlet haline girdi . Bu sür'atlı inkişafın (esbap ve müesserat) ını araştıranlar görürler ve inanırlarki bu hızlı atılışlarda Millî terbiye (temel) vazifesi görmektedir.

Çin muharebelerine gönderilmek üzere silah altına alınan bir Japon genci 15 – 20 gün evvel nişanlanmışdır. Nişanlısiyle vedâlaşarak muharebe meydanına gidiyor. Millî terbiye ile yetişmiş olan anası kızına diyorki :

— « Nişanlın, muharebe meydanlarında, daima seni düşünmek yüzünden vatanî vazifelsrini yapamıyacaktır. Bana kalırsa , sen , intihar itmelisin ve nişanlının beynini senin hayâl ve hicranınla meşgul olmaktan kurtarmalısın.»

Japon kızı intihar ediyor, bu haberi alan Japon genci, ölümler yağdıran bir cephede, nasıl çarpışıyor... Bunu siz düşünün; lâkin esasını araştırınız, bulacağınız şey: (Millî terbiye) dir .

Dört tarafı denizle çevrilmiş olan Japonya'yı düşman istilâsından korumak için isabetli torpiller yapmağı düşünen Japonlar çok kolay bir çare buldular : Her torpilin tam ve mutlak bir zafer kazanmasını temin etmek için torpillerin her birine birer (direksiyon) koyuyorlar ; Millî terbiye ile yetişmiş, vatan severliğin manâ ve mahiyetini anlayarak benimsemiş olan birer Japon fedakârı bu (direksiyon) ları ellerine alacaklar ve idare ettikleri torpilleri tam ve mutlak bir isabet le diledikleri harp gemisinin kalbine yerleştirerek Japonyanın şerefini yükseltmek için yüzde yüz mutlak olan bir ölüm e gülerek kavuşacaklar..

*Girit adasını muhasara eden Türk gemicileri , azgın dalgalı denizlerin oynaklığı yüzünden, düşman gemilerine atılamıyorlar, onları kendi gemilerine doğru çekip içlerine girerek düşman doğramaya muvaffak olamıyorlardı. Mıncınık aletleriyle gemiden gemiye fırlattıkları güllelerin yüzde altmışi denize düşüyordu. Rast gele düşürüle bilen güllelerle birlikte düşman gemilerine girmek ve palalariyle iş görmek istiyen Türk bahadırları yerlerinde duramıyorlar , kendilerini güllelere bağlatarak düşman gemilerine atılıyorlar, – talileri yardım ediyorsa – ateş ve ölüm le birlikte düşman gemilerine ; etmeyorsa – ayni şaraitle – Akdenizin hırçın dalgalarına dökülüyorlardı . Bundaki (***esbap ve müessirat***) ı araştırınız, göreceğiniz temel.(Millî terbiye) den başka bir şey değildir .*

Bu ifadelere, bu günlük, başka bir şey ilâvesine lüzum görmüyoruz.

6 OK

İktisati:

Ondokuzuncu ve yirminci asırlarda

Britanyanın iktisadî hayatı

18 — 19 ncu asırlarda büyük sanayiini ilk defa yaratarak, fabrikalarında yaptığı geniş istihsallere bütün dünyada pazarlar bulan İngiltere çok tarakki etti. Fabrikalarda yaptığı bir sıra ihtiralarla 20 nci asır medeniyetine öncü oldu ve iki asırda dünyada iktisat ve siyaset iytibariyle hakim oldu, bu hakimiyetin devamı maksadıyla istikbâl için fabrikalarına ham madde yetiştirecek zengin pınarlar ve fabrika mallarını alacak daimî ve emin pazarlar elde etmek için koloniler elde etti.

1870 te İngiltere - kıraliça Viktorya devrinde - dünya iktisadi hâkimiyetinin son noktasına erdi. Bütün dünyanın ticaret filolarından kaladaiık ve azametli olan filoları dünya okyanoslarında Roma imparatorluğunun Roma Akdeniz gölündeki ticari hareketi gibi geniş ve serbest faaliyette bulundu. Memleketine servetler yığan kârlı seferler yaptı. Ve Beritanya eski dünya ile yeni dünya arasına yine Romanın eski zamanlarda Akdenizin bir garpla şark âlemi arasındaki Rolünü oynadı ve dünyanın merkezi ve mihveri oldu. terakkinin en yüksek noktası olan 1870 tarihi yine beritanya iktisadî hekemunisinin dekada nsınada başlangıç olan bir noktadır Bn tarihten iytıbaren tarih sahifesine hakkıyla giren ve Cerman kuvveetini muhteşem bir zaferin ittihadiyle temsil eden Prusya, makina ve kimyevi maddeler sanayiiyle, genç birleşik Amerika devletleri pamuk mensucat sanayii ile, Beritanya iktisadiyatını temellerinden sarsmağa başladılar. İngiltere, Amerika ve Cerman sanayiinin tehlikesini 19 ncu asrın sonlarına doğru 1897 de neşredilen bir istatikle anladı ve buna karşı kat'i bir tedbir olmak üzere hiç bir şey bulamadı. Sanayii, ticaret teşkilâtlarını ve onun esaslarını kuran İngiltere, bu teşkilâtı muvaffak bir adaptasyona ve daha yüksek bir tekâmüle mazhar kılan Amerika ve Almanya karşısında şaşaladı. 20 nci asır memleketi Karakterindeki ticarete ilk atılan İngilterenin bu ticaretteki formüllerini bile, [Madein gibi ..] aynen alarak bu ticarete atılan genç milletler Beritanyayı inkişaf sür'atinde geçtiler. Kapitalist iktidar üzerine kurduğu; hâkimiyeti, medenî Avrupa milletlerine, şamil dünya imparatorluğu bu gün artık yoktur. Büyük herp ve sonunda malî ve sınaî krizler ve yeni meydana çıkan rakipler bu hâkimiyete son yumruğu vurdular. Uzak şarkta Japonya harp snenleri zarfında pamuk ve ipek sanayiini çok ilarletmek imkânını buldu. Çünki ingiltere ile Alman işçisi garp cephesinde birbirlerini öldürürken, İngiliz ve Fransızların asıalar zarfında biriken sermayeleri genç Cerman sermayeleriyle boğuşurken bu büyük sanayi ve ticaret memleketlerinin boş bıraktığı uzak Şark pazarları, bol müşteri bulan Japon sanayiinin inkişafını teşvik ve tahrik etti. daha 19 ncu asrın sonlarında kurduğu büyük sanayi ile nufusu çoğalan ve ucuz kol kuvveti (Mains - d'oeuvre) bulabilen Japon borjuvazisi büyük harple elde ettiği şark pazarlarında Avrupalı rakipleriyle muvaffakiyetli rekabetlere girişebildi.

Japon Pamuk mensucat sanayiinde ve ticaret gemilerindeki terakki, İngiliz ticaret filolarına, İngiliz sularında rekabet edebilmesine ve Japon kumaşlarına İngiliz satış pazarlarında müşteri bulabilmesine imkân verdı. Ve yine harp müddeti zarfında cenubi şarki Çinde, Hindde, Hindiçini'de; bu müstemleke ve yarı müstemleke memleketler de kısmen sanayileştiler ve garp yapılmış. Eşyalarına istiğna göstermeğe başladılar ve harbin sonunda maddi ve manevi yaralarını sarmak için fabrikalarını daha hararetli çalıştırmağa ve yap-

tıkları boi eşyaları satarak memleketlerini bir az daha refaha götürmek isteyen garp memleketleri ihtiyaçtan fazla istihsal yaparak [Surproduction] isiihlâk pazarlarlarına buca ettiler. Eşya fiyatları, fazla arz ve şiddetli rekabetler neticesi düştü. Büyük sanayi ve ticaret âleminde iflâs fırtınaları esmeğe başladı. Fabrikalar kapandı ve [Chom age] işsizlik memleketleri felâkete düşürdü. Bu hadiseler en ziyade kapitalist rejimin hâkim olduğu Beritanya, Almanya, Amerikada kendini gösterdi. İngiltere sanayi ve ticaretini sarsan âmillerden biri de büyük harpten beri ticaret şartlarının değişmesi ve istihlâk pazarlarına yakın olmak zaruretiyle istihsal pazarlarının yerlerini değiştirmesi ve Hindistan, Kanada gibi memleketlerin, İngiltereden ziyade birleşik Amerika ile ticareti tercih etmesidir.

Bu gün Britanya ticareti Rusya, İskandinavya ve yakın şarkta bilhassa Almanya, Fransa ve İtalya ile, Çinde; Japonlar ve Amerikalılarla; Brezilya, Şili ve Perüde de yine Amerikalılarla rekabet etmek mecburiyetindedir.

İngilterenin satın aldığı eşya da sattığından daha fazladır. Aradaki açığı : 1) dışarıda çalışan senmayelerile, 2) Transitten kazandığı para ile, 3) ticaret filolarının getirdiği kârla ve kontenjan tatbik ederek kapatmağa çalışıyor. İngiltere sanayi ve ticaretini sarsan bu hadiseler karşısında ehemmiyeti büyük olmayan üç tedbir aldı:

1 — Japon dampingine karşı koyabilmek için altın mikyasını bıraktı, ıstırlini düşürttü. bu suretle elde ettiği ucuz kol kuvvetile ucuz mal istihsaline ve rakiplerile mücadeleye başladı.

2 — Kolonilerile iktisadî menfaatlarını gözetme ve sıyasî bağlarını arttırma gayesini istihdaf eden yuvarlak masa konferansları yaparak onları kendine mukavelelerle bağlamaya çalıştı. Bu parlementoda gürültülü münakaşalara ve Kolonilere yapılan bu tarz anlaşmaların Metrepolun şerefini kıran mukaveleler olduğunun ileriye sürülmesine ve kabine reisinin şiddetli istizahlara çekilmesine sebep oldu. Fakat memleketin istikbalini tayin eden amiller arasında iktisadî zaruretlerin büyük roller oynadığını bilen kabine reisi bunlara souk kanlı ve kandırıcı cevaplar verdi.

3 — Üçüncü tedbir olmak üzere iki asırdanberi serbest ithalat ve ihracat pazarı olan İngiltere kontenjan usuülün tatbik ve ithalâtını tahdit etti. Bu tedbir biraz evvel söylediğimiz ihracattan fazla olan ithalâtının önüne geçmek maksadını güdüyordu. Bu tedbir çok şayanı dikkattir. Çünkü resmen Britanya evvelce rekabetinden korkmadığı rakip mallar karşısında baş eğiyor ve onların kudretlerinin kendisi için korkunç bir hale geldigini itiraf etmiş bulunuyor.

İngiltere bu sudan tedbirlerle işi halledeceğini zannediyordu. Bu iktisadî ıztırapların gökten gelen amillerini araştırmayor. İhtimal kat'î çareler arayor, düşünüyor, buluyor ve biliyor. Fakat biz böyle bir tezahurat karşısında bulunmayoruz.

Artık Britanyanın 19 uncu asrın son 25 senesinde çıktığı yükseklikten bu gün inişini görüyoruz. Bu gün kuvvetli, zengin, genç milletlerin her gün bir az daha onun içinde yaşadığı hakimiyet sarayının dıvarlarını yıktığını ve saraydaki saltanata hissedar çıktıklarını görüyoruz. İngiltere 18 — 19 uncu asırların sonunda olduğu gibi hâkim değildir. Yalnız yükselen ve terakki eden milletler lehine kârlarından bir kısmını kaybettiği memleketler arasında faik bir mevkidedir. Hakimiyet faikiyetle yerini değiştirdi. Bu faikiyet te nihayet Britanyaya: altın, elmas, yün veren cenubî Afrıka ; fabrikalarına pamuk veren Hindistan, Mısır ; yün veren Avusturalya, kereste un veren Kanada kolonilerine sahip olmakla devam edecektir. İngiltere ticaret ve sanayii yıkılıyor. Fakat bu mahallî yani Britanyaya mahsus bir inkıraz vetiresi değildir. İktisadî rekabetin yarattıgı 20 nci asır teknik medeniyeti, yine iktisadî rekabetle yıkılıyor. 20 nci asırda İngltereyi sarsan bu buhran kapitalist medeniyet rejiminin çürümesidir. Bu, çürüyen « rejim » e hayatiyeti; kontenjan usulü, altın mikyasının terki, ticaret mukaveleleri iade edemez. Bu, basit, mevziî tedbirlerle halledilecek alelâde bir mes'ele değildir Dünyada cihan mikyasında iktisadî ve içtimaî bir dezorganizasyon hüküm sürmektedir. Bu da yine cıhan mikyasında iktisadî ve içtimaî bir reformu icap ettirmektedir. Bu reformun verecegi yeni bir nizam, bu günün medeniyetini yanında bulunduğu bir uçuruma düşmekten kurtaracaktır.

E. K.

Halkevi okuma odası

Halkevimizin değerli idarecileri hava, su, yiyecek kadar bir insana lâzım olan ruh gıdasını da halkımıza kolayca dağıtmak için bir okuma odası açtı. Bu oda şehrin en işlek caddesinin en işlek yerinde açıldı. İçinden yorgun dönen fakat çevresinde, Türkiyede ve dünyada olup bitenleri, yenilikleri, yeni yaşayış yollarını ve günün hâdiselerini öğrenmek istiyen bir insanın içeri girmeden geçmiyeceği kadar oğarak; Türkiyenin her köşesinde çıkan gazete ve mecmuaları bulunduran ılık ve temiz bir salon. Burada istiyenlere çay ve kahve içme müsaadesi de verilmiştir. Dinlenmek ve bu arada dünyadan haberdar olmak isteyenler içim bundan iyi bir salon yoktur. Burada gazete çeşitleri günden güne çoğalıyor. Kısa bir zaman sonra Türkiyede çıkan bütün gazete vemecmuaları bu salonda bulacağız.

Bu odada yalnız gazete değil yeni çıkan kitapları da bulursunuz. Gün geçtikçe raflarda kitap sayılarının arttığı görülüyor. Bu salonda isteyenler bir edebî kitabın sahifrlarında ruhlarına en büyük zevki verirler. İsteyenler başkalarının kaide haline koyduğu bilgileri fennî kitapların yazılarında bulurlar. Velhasıl ruhunu beslemek istiyenler burada diledikleri gıdayı bulabilirter. Bu eksikleri pek çok fakat yarın bunlar da tamamlanacaktır. İki aylık bir geçmiş kafalarda bu intibaı bırakıyor

Bu gün pek az ziyaretçisi olduğunu teessürle gördüğümüz bu ilim ocağının yakın bir yarında okuyucular için binasını genişletmek ve te'sisatını büyütmek mdcburiyetinde kalacağı şüphesizdir. Öğrenmek, ilerlemek isteyenlere kapılarını açık bulunduran bu oda bugün az ziyaretçi buluyorsa bunun kabahatını fedakârlıktan çekinmiyen, çağırıldığı vazifeye seve seve koşan gençliğe yükletmiyelim. Bu da düne ait bir kusurdur. Okumak zevki bir itiyat işidir. bugün okumak ihtiyacı az kişi tarafından duyuluyorsa bunun yükü dünkü mektebin okuma zevki verememesinden ileri gelir Cümhuriyet rejimi, şuurlu adımlarla yarını hazırlamayı emrediyor. Onda hadiseler ancak liderlerin istediği gibi olmıya mecburdur. Okuma odasını açan değerli eller; onun içini de genç, ihtiyar, köylü ve şehirli insanlarla doldurmanın sırrını bulacaktır. Yalnız bu işte geçikilmemelidir.

Sevimli, samimî ve ılık bir hava içinde sessizçe ülküsüne yürüyen bu değerli okuma ocağının mühim bir eksiği var. Bence bu eksik diğerinden çok önce gelir. Bu da tasnifsizliktir. Burada kitap okumak istiyen bir kimse mevcutlardan istediğini bulmak için gelen kitaplar sırasına göre yazılmış bir listeden aradığını bulmağa mecburdur. Bugün odanın 200 cilde yakın kitabı var. İstenileni bulmak için bu listeyi baştan aşağı süzmek lâzım. Bu büyük bir külfettir. Kitap sayısı arttıkça bu daha artacak ve kitap bulmak bir yorgunluk olacaktır. Kitabı fazla olan kütüphanelerde bu yorgunluğu her zaman duymaktayız.

Ülküsüne en yakından ulaşmak isteyen bir ocak asrın en yeni usullerini kabul, tatbik ve tatbika mecburdur. Ancak böyle yürüyüş kolaylık verir.

Anadolu..

«E. K.» için :

Anadolu, üç tarafı sularla çevrilmiş, bir tarafı karalarla örtülü engin ve hırçın bir denizdir. Kenarlarını süsleyen dağlarının uzanışında, kıvrılışında bir asalet ve mahabet vardır. Göbeğinde uzanan bozkırlarında bile insanı kendine çeken anlaşılmaz bir sempati saklıdır. Ankara, bunun en güzel ifadesidir. Bazan solar kül olur; bazanda coşar, her tarafına hayat fışkırır. Bu hayat kaynağında her saniye tab'at yükselir ve alçalır . . Burası yalnız Anadolu değildir. Bundan başka hayat, enerji, her şey doludur. Hülâsa Anadolu : geniş ufuklariyle; sert ve haşin iklimiyle; içine girdikce, bir birini koğalıyan dalga dalga merhaleleriyle, engin, tipik ve ulu bir diyardır .

Böylece içi dışı zenginliklerle dolu olan ana yurdun eski tarihine bakılırsa onun bir öksüzden başka bir şey olmadığı anlaşılır . O ıztırabını neşesini içine akıtan bir varlıktı..

Osmanlı imparatorluğunun kasası, müdafiî, namus bekleyicisi o olduğu halde kenara atılmış paslı bir demir gibiydi: üzerinde işlenmemişti. Onun ne kafasından, nede tabiatın verdiği cevherlerinden istifadeye çalışılmıştı. Orada ne bir üniversite , ne büyük bir mektep, nede bir fabrika açılmıştı. Bundan dolayıdırki hiç bir padişah gelipte ne Anadolayu isteyerek gezmış; nede üzerinde yaşıyanları anlamıya uğraşmışlardı. Eskiler onun yalnız mertliğinden ve parasından istifadeyi düşünmüşlerdi. Hak istediği zaman maddeten ve manen kılıç - tan geçirilmeğe mahkûm edilirdi .

Hülâsa kıymetsizler onun kıymetini anlayamadılar . . Tebaaları olan Balkanlılara ve araplara ondan daha ziyade mevkî ve kıymet verdiler . Sanki hudutları bekliyen, kan döken Türkler değildi.. O böylece ayrı bir varlık olarak kendi âleminde yüzlerce yıl kavruldu . Kendi türküsünü kendi söyledi, kendi dinledi. Bilmem kaç asır Anadoluda yaşıyanların yegâne ışığı gözlerin kucakladığı dağları ısıran güneşle aydan başka bir şey değildi .

Geniş sahaları verdikten sonra gözlerimizi bu iç âlemine çevirdik . Geri tarihte, muhtelif zamanlarda, nasıl yaraktıksa burada da yaratacak, diğerlerine örnek olacağız . Umumî harpte, istiklâl harbinde yarattığımız barikalar gibi şimdi de ilim ve sanayî sahasında yaratacağız . Bu iç alemini iymar edecığız, burada yükseleceğiz. Dünyanın en bahtiyar milleti olacağız . . Çünkü bu yerde her şey Türkün.. Nereye baksak ve neyi işlesek hep kendimizi görüyor ve işliyoruz . . . . M. Ç.

Asrî tasnifle sıralanmış yarım milyon geçmiş kitabı bulunan bir kütüphanede istediğiniz kitabı en çok iki dakikadan sonra elinizde bulursunuz. Bu tasnif zamanda tasarruf yaptığı kadar insan kullanmakta da ekonomiktir. Bunun için bu kütüphanelerde m istahdem sayısı pek azdır. Okuma odasında her işimize tatbiki zarurî olan bu metodik tasnifle düzülmesini ve böylelikle diğer kütüphanelerimize kulavuzluk etmesini, işe nezaret etmek üzere de Halkevi mensuplarından muallim ve münevver arkadaşlarımızın birer gün sırası alarak iş başarmalarını candan dilerim. R.

Cümhuriyet kanunları:

Cümhuriyet Kanunlarına Göre :

Bir hak nasıl ispat edilir?

— 1 —

6(Ok) un kıymetli okuyucularının yeni kanunları iyice anlayamamaktan mütevellit bir çok zararlara uğradıklarını görüyoruz. Faydalı olduğunu tahmin ettiğim bir mevzu üzerinde kendileriyle hasbuhal edeceğim :

İki veya daha fazla insan arasında yapılan muamelelerden iki tarafa bir takım haklar ve borçlar doğar. İki taraf bu muamelenin vukuu veya doğan hak ve borçların miktarı üzerinde uzlaşamazlarsa ihtilâfın halli için hakime müracaat ederler. Hakim iddialarını ispat etmeleri için iki taraftan delil arar. Delil hadiseyi bilen şahitlerin beyanatı, senet ve vesika veya ehli vukufun bildireceği malûmattan ibarettir.

İnsanlar arasında geçen muamelelerin çeşidi vardır. Bunlar evlenme, boşanma gibi aile hukukunu; mirastan hisse almak ve vasiyet gibi miras hukukunu; menkul veya gayri menkul bir malın mülkiyetine taalluk edenler gibi aynî hakları ve alacak verecek, kiralama, ödünç alma gibi borçlar hukukunu alâkadar eden muamelelerdir.

Biz bu yazımızda alış veriş, kiralama, ödünç alma gibi borçlar hukukuna taallûk eden hadiselerde (Delil) in kıymetini anlatacağız.

1 — ŞAHADET: Bir hak doğuran muamele ve hadiseyi gören ve, bilenlerin mahkemede bildiklerini anlatmalarıdır; Miktarı muayyen olmadığı gibi mevcut şahitlerin beyanatını takdir etmek de hakime aittir.

Alacak, verecek, borç alma gibi bir hak doğuran ve borcu ödeme gibi bir hakkı ortadan kaldıran muameleler (50) liradan fazla bir miktarı bulursa bu muamelenin vukuu şahitle ispat edilemez. Senet veya diğer bir vesika lâzımdır. Yalnız ticarî işlerle yakın hısımlar arası da yapılan muameleler miktarı ne olursa olsun şahitle ispat edilebilir.

Bir taraf iddeasını ispat için senet ibraz etmiş ise diğer taraf bu iddeaya karşı müdafaasını, miktarı ne olursa olsun, iş ticari olsa bile, şahitle ispat edemez. Meselâ: Ali, Mehmetten 40 lira alacak dava ve senet ıbraz ediyor; Mehmet bu pyrayı ödediğini söylüyor; bu müdafaasını şahitle isbat edemez; senet ibraz etmelidir.

Kefalet gibi bazı muameleler senetle yapılmadıkça hiç bir hüküm ifade etmezler.

Akarın kiralanmasında kiralamanın vukuu ve kira müddeti hakkında şahit dinlenemez. Tarla, bağ ve hane gibi gayri menkulün satışı da şahitle isbat edilemez. Tapı memuru huzurunda takrir verilmiş olmalıdır. Tapı dairesi haricinde yapılan satışın bir kıymeti yoktur.

2 — SENET VE VESİKA: En mühim bir isbat vasıtasıdır. bir muamelenin vukuunu ihtiva eden ve o

muameleden dolayı borç altına giren şahsın imzasını ihtiva eden veya resmî memurlar tarafından tanzim olunan yazılı ğâğıtlardır. Senedin borçlunun el yazısi ile imzalanması lâzımdır. Ancak yazı bilmeyenlerin mühür kullanması caiz ise de bu mühür heyeti ihtiyariye veya mahallince maruf iki şahis tarafından tastik edilmedikçe hiç bir kıymet ve hükmü olmaz. Mühür inkâr edilirse senedin hiç bir ehemmiyeti kalmaz.

Senedin imzası veya mührü borçlu tarafından kabul edilirse senette yazılı vakıa ve muameleler sabit ad edilir. İmza sahibi imza veya mührü kabul, fakat senedin içinde yazılı olan şeylerin yanlış olduğunu veya senetteki borcun ödendiğini ileri sürerse bunu ispat için muvakkat bir senet veya yazılı bir vesika ibraz etmelidir; şahitle ispat edilemez.

Senetteki imzayı borçlu inkâr ederse: imzanın TATBIKI ve İSTİKTAP denilen muamelenin icrasına mahkemece karar verilir. Bu muamele şu suretle cereyan eder; Hakim iki tarafı dinler senedi imzalayana el yazısı ile bir çok imza attırır, imzasındaki harfleri ihtiva etmek üzere kısa cümleler yazdırır, imza sahibine ait olduğunu iki tarafın kabul ettikleri diğer bir el yazısı varsa onu veya imza sahibinin memuriyeti sebebiyle veya mahkeme huzurunda yazdığı imzasını, resmî senetlere koyduğu meselâ diğer bir iş sebebiyle Noterde mevcut imzasını selp eder. İhtilâflı senedin altındaki imza ile celp olunan yazıları karşılaştırır. İmzadan ve yazıdan anlayan ve ehli vukuf denilen kimselerden bunların bir birine benzeyip benzemediğini tahkik eder. İhtilâflı senetteki imza ile celp olunan yazıların aynı adam tarafından yazıldığı anlaşılırsa senedin inkâr, edene ait olduğuna, karar verir. Bu cihet yukarıda yazılı muameleler yapıldığı halde yine anlaşılamazsa senedin yazıldığını görenler şahit olarak dinlenir.

Senedi mühürle tastik eden adam hakkında İSTİKTAP ve TATBİK yapılamıyacağından bu nevi senetler için şahit dinlenemez.

Görüyorsunuz ki; senedin imzası inkâr edildiği takdirde alacaklı bu imzanın inkâr edene ait olduğunu ispat için bir çok külfetlere katlanmaya mecbur kalıyor. Eğer senet mühürle tastik edilmiş ise veya borçlusu yazı bilmiyorsa eldeki senedin hiç bir kıymeti kalmıyor.

Senet altındaki imza NOTER den tasdik edilmiş ise hiç bir muamele yapılmaksızın senetteki imzanın sahibine ait olduğu kabul edilir. Hele noterin re'sen tanzim ettiği vesikalar, senetler, sahteliği ispat edilinceye kadar, müteberdir.

Gayri menkulün alış verişine dair tapı memurunun tanzim ettiği vesikalarla takrir muamelelerine konulan imzaların aksi ispat edilinceye kadar müteber olduğunu kanun kabul etmiştir. Tarlasını sattığını tapı memuru huzurunda bildiren bir adam bilâhare bu satışı inkâr ederse keyfiyet tapı kaydiyle ispat edilir.

M. İ.

Seyahat notları :

Avrupa'da gördüklerim..

— 2 —

Türk, istilâ ettiği, saltanat sürdüğü memleketlerde kendisini temsil etmiyen hiç bir eser bırakmıyabilirdi; onun için bu pek kolay bir işti. Bu gün Akrepolda gördüğümüz o müthiş sütunlardan, kaya parçalarından ortada hiç bir taş bulunmıyabilirdi. Ayasofyayı, İstanbulu alır almaz, bir yığın toprak haline getirebilirdi. Lâkin şunu düşündü : « Medeniyet ve ilmin ortaya koyduğu bu eski muazzam eserleri yine ilim adamlarının muhafaza etmesi şarttır » dedi. Ve onları en mukaddes âbidatı arasında muhafaza etti.

(Atina) ile (Pire) yekdigerile o kadar birleşmişler ki adeta tek bir şehir haline gelmişler. Pireden ayrılırken rıhtımda bizi teşyi eden tanıdık bir İstanbullu Rum genci salladığı beyaz mendille ara sıra gözlerini siliyor, vaporumuzun son düdükleri yunan semasında akisler yapıyordu.

Gece yarısı meşhur Korent kanalını geçiyorduk. Pek dar : iki tarafı müthiş irtifalar gösteren bu kanalda gece seyahat pek hoştu. Vaporumuzun önünde ilerliyen bir kılavuz bizi yavaş yavaş çekiyor, bütün yolcular büyük bir heyecan ve hayret içinde güverteye toplanmış, etrafımızı seyrediyorduk. Yunanistan yarım adasını ikiye ayıran Korent kanalı soruşturup öğrendiğime göre Fransızlar tarafından açılmış mühim bir eserdi. iki taraf o kadar kayıcı toprak ve tabakalarla istif halinde idi ki hareketi arz eksik olmıyan bu arazide müteaddit defalar bu yüksek toprak kitleleri kaymış ve kanalı kapatmıştır. Bir noktada iki taraftaki arazi 50 - 60 metre kadar yükseldi. Biz yalnız bir vaporun geçebileceği ufak bir su sathında heyecanla ilerliyorduk. Pek sakin devam eden havada yalnız vaporun ilerleyişi, hışıltısı duyuluyor. Ara sıra mehtabın tatlı akisleriyle karşılaşıyorduk. Kanalın yarısından fazlasını geçmiştik. Tam üzerimizden, vaporun direkleri hizasında demir bir köprüden, hızla, bir tirenin geçtiğini gördük. Bu manzara yolcular için âni heyecanlar uyandırdı. Yarım saat devam eddn bu seyahat tatlı hatıralarla bitti, Herkes kamarasına çekilmişti.

Adriyatik denizi pek sakindi. sabahlayin uyandığımız zaman Misina boğazında idik. İtalyanın cenup sahilinde, yeşillikler arasında dizilen güzel şehirler karşısındayız. Sağımızda Bağlar, köprüler, demir yol ve limanlar... Solumuzda Sicilyanın dik tepeli, kayalıklı sahilleri görünüyordu : Kendimi İstanbul bogazındayim zannettim.

Biraz daha geniş olan bu boğaz, seyahatımızın en tatlı dakikalarını yaşattı. Birbirini takip eden Reggio, Pezzo şehirlerine o kadar yakın geçiyorduk ki tiren seslerini işitmek, insan ve otomobillerin hareketlerini görmek mümkündü. Bazı vadiler üzerine kurulmuş köprüler manzarayı güzelleştiriyor, Sicilya üzerindeki Etna yanar dagı dumanlarını püskürtüyordu. Eski (Mesina) şehri , büyük klise kubbeleri, çan kulelerile, katulik âleminin heybetli manzarasını yaratıyordu. Beş saat kadar devam eden bu uzunca yolu muzda denizin sathında bir örperme yoktu. Güneş bu sakin suda akisler yapıyor, Sonbaharın tatlı dakikalarını hatırlatıyordu; Boğazdan uzaklaştık. Bir kaç saat sonra Strombolu « Stromboli » adasının önünde idik. Yanar dağıyle meşhur olan bu ufak adanın yalçın kayalı sahilinde ufak ufak beyaz binalardan müteşekkil bir köy gözüküyor.

burası İtalyanın kâle bent mahkûmları içinmiş.

Tepesinden dumanlar, ve kızgın sular, lâvlar fışkıran bu ada akşamın gün batışı karanlığında çok acı bir heyecan uyandırıyor, bilhassa garp sahilinde lâv akınlarının hasıl ettiği dik ve korkunç siyah manzara feci dakikalar hatırlatıyordu.

Mahkûm insanların tepesinde, her saat (Tehlike) var diye bağıran yanar dağın, ağzını açmış müthiş hâli töylerimi örpertti. Arkadaşlarımla hep bu manzarayı takip ettik. Sonra her şey gaip oldu. Bahrisefidin ruzgârsız bir gecesini yaşamıya başladık.

Sabah pek erkendi : Uzaktan (Napoli) sahilleri, Vezunun dumanları görünüyordu. Çabucak kahvaltımızı yaptık. Vaporda limana giriyor, rıhtıma yanaşıyordu. Bir çok alıp verme vasaitine malik. geniş ve iç içe kurulmuş bir liman !.. içinde rıhtımlara yanaşmış « Trans atlantik » ler vardı. Şehire Çıkmak ve bu meyanda meşhur Pompei harabelerini de görmek niyetinde idik.

Pirede olduğu gibi rıhtımda bir terceman önümüze çıktı. İtalyan şivesile Franszça konuşan tercüman sempatik bir adamdı

Avrupanın güzel şehirlerinden sayılan Napoli geniş caddeleri, büyük taş binaları, otomobil ve tramvay kalabalığıyle ilk görenlere temiz bir intiba veriyor. Bu gürültüler arasında ilerledik. Bir milyona yakın nufusu alan şehir henuz uyanıyordu. Bir otomobille (Pompei) ye gitmeyi kararlaştırdık.

Napoli, Pompeiye temiz ve asfalt bir yolla rabtedilmiş; iki tarafı bağlık ve bağçelik... küçük köşkler, şatolar gözüküyordu. Bu yoldan istifade edebilmek için duhuliye verdik. 25 kilometre uzunluğunda olan yolun üzerinde otomobiller uçuyordu. Tam yolun ortasında bir müzeye uğratılıyor. Burada lâv taşlarından, deniz mercanlarından, kabuklardan nefis, ince el işleri yapılıyor ve satılıyor. Maatteessüf bir şey almıya muvaffak olamadık

Solumuzda Vezo, sağımızda sahil gözüküyor. Arazinin bazı yerlerinde asırların bıraktığı izler seçiliyordu. Lâvların teşkil ettiği tabaka tabaka halindeki bu arazi pek mümbitti; nefis meyve ve bağ yetiştiriyordu.

Pompei ... İşte dünyanın görülecek ve gezilecek en meşhur müzelerinden biri .. tabiatın köpüren hücumundan korkmıyan insanlar, yine Vezonun eteklerinde oturmıya heves etmişler, ve yeni Pompei diye eski Pompeinin altında bir şehir kurmuşlar! Epeyce kalabalık olan bu şehirde büyük bir de kilise var ziyaret ettik : İçi katiliklerle dolu; dualar ediliyordu! Burası hiç boş kalmazmış. Belki arzın gadabına tekrar oğramak için insanlar, bu defa allaha yalvarmayı düşünmüşler! Çanlar çalınıvor, Kadın erkek, kilisenin içi, arı kuvanı gibi işliyordu. Burada güzel bağçeli bir kahvede oturduk, Türkiyeye kartlar yazdık...

Takriben iki bin sene evvel, şimdi dumanlar arasında parlıyan o yüksek tepeden çıkan müehiş lâv kitleleri Pompei ve civarını derhal sıcak ve kızgın tabakalarile gömmüş. âni olarak her şey ortadan kaybolmuş ve erimiş. Bu gün meydana çıkarılan büyük binalar, cadde ve sokaklar vaktiyle muazzam bir şehrin yaşadığını gösteriyor.

Büyük konak gibi evler., saraylar, bağçeler, nefis havuzlar, heykeller, dükkânlar, lokantalar, hamamlar... Hasılı her şey'ile ortaya çıkarılan (Pompei) şehri, bu gün görülen eserlerden anlaşıldığına göre, eski geçirdiği çılgın hayatın cezasını çekmiştir.

Pompeiyi meydana çıkarıp bir muze haline getiren İtalya hükûmeti, muazzam bir faaliyetle ortaya koyduğu bu eserden dolayı şayanı takdirdir.

Ancak üçte biri ortaya konmuş olan Pompeinin topraklar, lâvlar altındaki diğer kısımlarınında meydana çıkarılması için muntazaman çalışıyor.

O kadar ince sanat eserleri varki tarihin o devrinde yaşayanların ebedî hatıralarını saklamıyorlar : Evlerin avlularında renkli ufak mermer taşlardan yapılmış muzaikler . Bu gün Pariste bile büyük küçük bir çok mebaninin methâllerini süslemek için taklit ediliyor.

Y. Z.

2 nci Kânun hadiseleri

CÜMHURİYETİMİZİN ON YILI İÇİNDE İKİNCİ KÂNUN AYLARINA RASTLAYAN İNKILÂP HADİSELERİ:

10 ikinci kânun 1920
Hakimiyeti milliye gazetesi çıktı

9 ikinci kânun 1921
Birinci İnönü muharebesi

20 ikinci kânun 1921
İlk Teşkilâtı Esasiye kanunu kabul edildi

5 ikinci kânun 1924
Hafta tatili kanunu kabul edildi

14 ikinci kânun 1924
Askerlik müddeti azaltıldı

1 ikinci kânun 1928
Anadolu demir yolları satın alındı

31 ikinci kânun 1928
Maarif cemiyeti kuruldu

1 ikinci kânun 1929
Millet mektepleri açıldı

5 ikinci kânun 1929
Mersin - Adana şimendiferleri satın alındı

30 ikinci kânun 1930
Millî Tasarruf Cemiyeti kuruldu

İktisadî Zafere ..

Tasarruf ve Yerli Mallar haftası şehrimizde çok parlak bir surette geçti - Halkevindeki konferanslar - mekteplerdeki sergiler, müsamereler ve temsiller -

Dördüncü tasarruf ve yerli mallar haftası Edirne'mizde daha canlı ve daha içten gelen bir heyecanla âdeta bir bayram gibi kutlulandı .

İktisadî hakimiyet ve istiklâlimizi temin yolunda büyüklerimiz tarafından açılan bu savaşa fedakâr halkımızın candan kopan bir istekle dökülüşü , her işimizde olduğu gibi, bu büyük davada da muvaffak olacağımıza en bariz bir delildir.

4 üncü tasarruf haftası münasebetiyle hazırlanan Edirne yerli mallar sergisinin açılış merasiminden bir hatıra..

Edirne, tasarruf haftasının başladığı pazartesi sabahına şehri bastan başa donatan şanlı bayrağımızın nazlı nazlı dalgalanışıyla göz açtı. Şehrin bütün dükkânları ticarethaneleri yerli mallarımızla süslenmiş, sokaklar iktisat va tasarrufa ait şiarlarla donatılmış bulunuyordu.

Halk, bu haftayı millî bir bayram gibi yaşatmak için elden gelen her şeyi yapmıştı. Hafta devam ettiği müddetçe halka meccanen sinema gösteren Halkevi her gece hınca hınç doldu ve sinema arasında hazırlanan proğram mucibince her gece münevverlerimiz tarafından muvaffak ve çok müessir konferanslar verildi.

Konferanslar salı günü akşamı Lise Türkçe muallimi Fahri , Çarşamba günü akşamı Erkek muallim mektebi müdürü Reşat, Perşembe günü akşamı belediye reisi Ekrem, Cuma günü akşamı M. M. tarih muallimi Kemal, Cumartesi günü akşamı Milliyet gazetesi Trakya muhabiri Mehmet Behçet; Pazar günü akşamı müstantik Safa, Pazartesi günü akşamı da gazetemiz muharrirlerinden muallim Mustafa Şerif beyler tarafından verildi ve her gece Halkevi salonunu ağız ağıza dolduran halk ve mektepliler tarafından derin bir alâka ile dinlenildi .

Cuma günü yapılan miting ve merasim çok parlak oldu. Saat onbirde kalabalık bir

Mutlak erişeceğiz :

Halkevi tarafından, bütün tüccar ve esnafların iştirakiyle, açılan Yerli mallar sergisi Edirne'nin göğsünü gururla kabartacak başarıklı işlerinden biri oldu.

halk kütlesi ve mektepliler cümhuriyet meydanını doldurmuş bulunduruyorlardı. Millî iktisat ve tasarruf cemiyeti Edirne şubesi hazırladığı büyük bir kumbarayı omuzlarda dolaştırıyordu. Az sonra kumbaranın üstüne çıkan lise talebesinden Nüzhet ef. iktisat ve tasarrufun manasını anlattı ve onu kurtuluş mektebi talebesinden 12 yaşlarında bir yavru takip etti.

4 ncü tasarruf haftasında Edirnede yetişen, yetiştirilen ve meydana getirilen yerli mallarımız ve mahsulâtımız..

Müteakiben belediye reisimiz Ekrem B. söz aldı ve millî iktisat ve tasarrufa ait sözleri arasında Ergani Bakır madenlerinin memlekete getireceği faydaları da sayarak halkı dahilî istikraza ait tahvilâttan satın almağa teşvik yollu güzel sözler söyledi.

Cümhuriyet meydanından Halkevi okuma odası önüne gidilirken Gazi heykeli selâmlandıktan ve Borsa balkonundan halka ve gençliğe hitap eden Lise talebelerinden Hiçri ve Rasim efendilerle Erkek muallim talebesinden Reşat efendinin ve Cümhuriyet mektebi başmuallimi İhsan Beyin de nutukları dinlenildikten sonra Valimiz namına değerli Mektupcumuz Halil Bey Borsa salonunda hazırlanan Yerli mallar sergisinin kurdelâsını keserek sergiyi açtı.

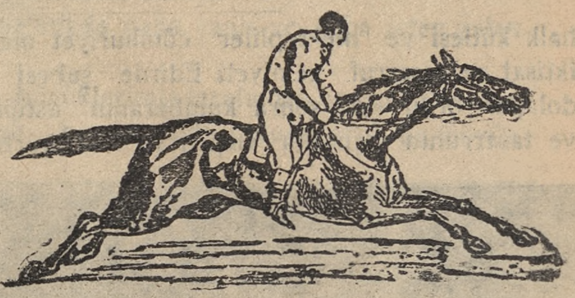
Sergi, büyük bir itina ile hazırlanmış, yerli mamulâtımız ve mahsulâtımızın güzel nümuneleriyle bezenmişti. Edirne'de şimdiye kadar yerli mallarımızın nefasetini ve yabancı mallara olan faikıyetini gösteren bu kadar güzel bir sergi açılmamıştı.

Diyebiliriz ki Halkevimize bağlı olan Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyeti Edirne şubesi, alâkadar zevat ve bilhassa kıymetli esnaflarımız, bu sergiyi vücuda getirmiş olmakla memlekete olan bağlılıklarını göstermiş ve bu dâvada memleketin kendilerinden beklediği en büyük hizmeti yapmış bulunuyorlardı.

Hafta sonuna kadar mekteplerimiz de büyük bir faaliyete sahne olmuş ve her mektepte haftanın mevzuu ile alâkadar temsiller ve konferanslar verilmiştir.

Spor köşesi

Köyde
Spor Hareketleri

Bizde sporun yalnış anlaşıldığına dair yazılan binlerce makale ve yazılar hâlâ memlekette esaslı bir spor çığırının açılmasına meydan vermemiştir.

Halen : Mekteplerine daha ziyade ehemmiyet verilen, münevver muhiti hazırlıyan ve sinesinde toplayan şehir ve kasabalar birer spor sahasıdırlar. Bilinemez neden-dir: Spor şehir, kasaba ve hudutlarından dışarı çıkamamıştır. Şehir uzaklarındaki köylerde yalnız an'anevi sporlar (Yağlı güreş, düğün zamanlarında tertip edilen koşular gibi) hüküm sürmektedir. Bu gayret ve hareketler de senede belki birkaç defa tekrar edilememektedir.

Sporun yalnız şehirlere inhisarı; köylere ve yurdun her köşesine yayılamaması münevverlere yükletilecek bir kabahat ve suçtur. Yurdun hemen her köyünde bir muallim bulunmaktadır.

Muallim : Sarıklı hocası uzaklaştırılmış köyün biricik nuru ve ümididir.

Muallim : Köyde çocuk okutmakla vazifesini tamamlamış sayılamaz. O: Okuma yaşını geçmiş köy gençleriyle, onların yetişmişleriyle ve ihtiyarlariyle ve hasılı bütün bir köy halkıyle yakından alâkadar olacak bir vücuttur.

Dünün sarıklı hocası bir cemaat hocası, bir «Rabbiyesir» ve «Ebcet»çi hoca idi. Bu günün maallimi köylünün her işinde onun istikbâl yollarını aydınlatan mürşidir.

Köy muallimi : Köylünün bir çok zorluklu zamanlarında önayak olduğu gibi köy sporunda da onlara birer örnek gösterici ve başarıcı bir spor muallimi olmalıdır.

Hiç şüphe yok ki köyde bir stadyum, bir tenis kortu, kapalı spor yerleri... Yapılsın demek istemiyoruz. Yalnız ilk adım olarak avcılık, güreş, koşu gibi atletik sporları yapmakla köy muallimimin - kendi adesesine, görüşüne, kabiliyetine, becerikliğine göre köylüde spora karşı bir istek ve duygu uyandırmaya mecbur olduğunu bizzat takdir etmesi lâzımdır.

Faaliyet ve gayretlerinin, boşa gitmiyeceğini pek yakın zamanda idrâk edecek köy muallimleri şehirlerden aldıkları opor itiyatlarını kendi vücutlarında hapsetmiyerek köylerde bir spor hareketi, kabiliyeti uyandırmaları icin bu aziz meslskdaşlarmı (spor seferberliği)ne davet ediyorum. esasen onları, teknik spora acıkmış, bir kütlenin içinde bulunuyorlar demektir. Köy muallimleri ! Yarın memlekete kazandıracağınız sporcu köy delikanlılariyle iftihar etmek yalnız sizin hakkınız olacaktır. .. *Öz* ..

Halka doğru:

Asker sesi

Asker sesi : Her vakit işittiğimiz ve itaat ettiğimiz gür bir sestir. Boru ve tirampet seslerinde duyduğumuz sert ve tempolu ahenk te toplu bir asker sesidir. Asker ve askerlik deyiple

Türkün, muharip ve kavgacı bir millet olduğuna, demirden ve çelikten daha kuvvetli bir göğsü bulunduğuna bütün bir cihan inanmıştır. Türk, bu kahramanlık ışığını, bu ye-

BATI SINIRINDA VATAN GÖZETLİYEN BİR KARAKOLUMUZ..

geçmiyeli ! Bu san'at ve töre Türke yaraşan ve Türkten ayrılmıyan bir mertlik ve erkeklik kaynağıdır. Daha açık söyliyelim : Askerlik, dövüşken ve savaşçı kahraman Türkün babadan kalma eski bir san'atı ve eski bir silâhıdır. Türk, kendisine yakışan bu yeğitliği hep bu ocaktan aldığı hünerle tanınmış, yılmaz ve yıkılmaz benliğini hep bu saflarda korumuştur.

ğitlik özünü, bu yılmazlık gözünü... Şu eski dünyanın bundan çok genç ve dinç devirlerinde, sabahın ilk güneşiyle uyanan Altay dağlarının semaya doğru baş çeken yükseklikleri̇nden almış, kekik kokulu yaylalarından toplamış .... günün birinde bu yüce dağları ve yaylaları kendisine dar gören altın ordusuyla yaptığı akınlarda göstermiştir ...

Kaynağını altaylardan alan ve kükremiş arslanlar gibi yatağından fırlayan bu coşkun seste ok , mızrak , kalkan ... gürültüleriyle çalkanan , at kişnşmeleriyle şahlanıp durmadan kayan; yenilmez ve yorulmaz bir yıldırım, sür'atı ve keskin Ruzgârlarla çatırdayan bir yangın kuvveti vardı...' İşte bu amansız hız, bu korkunç talia Türkün asîl ve pak kanından fışkıran yaman bir saldırış ve dünyayı bir hamlede çiynemek isteyen bir kabarıştı, tarihin bile bütün inceliklerini bilip tutamadığı bu saldırışlaki görüş ve sezişlerimiz bize öyle demek istiyor ki: Türk milleti ; tarihin ne önünde ve nede arkasında gözlerinin baktığı tarafa yüz çevirmemiş, yerlere değil göklere, yıldızlara bakarak yürümüş; karşısına çıkanı tepelemiş , önünden kaçanı koğmamış, bastığı topraklara değer vermemiş, ancak ilerilere, daima sonsuz ufuklara bakan tılısımlı ve efsanevî bir civanmert benliği takınmıştır.

Damarlarda akan ve dönen kan yine o eski kandır; bu kanın varlığına şahit vakaların ve o vakaları yaşatan günlerin üstünden çok yıllar geçmedi : İşte Çanakkale, işte sakarya, işte Dumlupınar, işte sana Türkün en büyük istiklâli, cümhuriyettir.

Yazık ki şimdiye kadar yanlış kurulmuş, vakitsiz ve yolsuz girilmiş sayısız kavgaların döktürdüğü faydasız kanlar yüzünden; geçmişin ve geleceğin ağır yüklerini sırtında taşıyan bu kahraman ırkın sayısı azalmış ve yüce varlığı dağıdılmıştır. Yoksa, tarih makinelerinde yoklanmış, varlık meydanlarında ölçülmüş bu kanın temizliğini; ne zamanın hain bakışları ne de o zamanlar içerisinde gelip geçen zalim başların kıyışları kirletememiştir. Gerçi cihanı sarsan bu yarıcı ve yırtıcı akınların, zaman zaman veçhesini değiştiren baskınların neş'eli zaferleri bazan ırk aşırı münasebetlerle bulandırılmış ise de; daima galip gelen erkeklik kanı, bir değişiklik yaptırmadan bu bulantıyı durultmuş ve Türk neslini daha ziyade güzelleştirmiştir. İşte Türkün hareketi kadar oynak olan kanı, kendisini kem gözlerden saklıyan ve onu yabancı bir yola sürüklenmekten koruyan başlıca silâhı ve o silâhı çeviren demir bazusu olmuştur.

O, yaradılışındanberi silâhını elinden , kılıncını belinden bırakmamış , uzanan hücumlara karşı durmuş, düşmanlarına yurt virmeyüp almak sevdasiyle uğraşmış ve bu uğurda akıttığı kanlarla öz kanını saklayabilmiştir . Bu hal ne bir rastlama , ne de bir tuzaktır . Ancak Türkün kanından ve şanından doğan ırkı ve tarihî bir asalettir. Evet, her hangi bir millet için bile iftihar duyulacak bir (görüş) ve (gidiş) yoludur.

Bakınız ! dünya kurulalıdan beri (Harp) denilen ateş sönmemiş, gittikçe yükselen asırların ilerleme yollarında (Kuvvet) sözü daima artmış ve fakat asla eksilmemiştir. Bütün cihan siyaseti süngüye dayanmış; ilim ve san'at ışığı arkasında **(Kalemle kılıç)** *el ele vererek (Silâhlı fen) denilecek yeni bir devreye girmiştir. işte bu görüş ve duyuş karşısında ilmin, san'atın ve ordun kuvvetli ise güven ve hiç korkma ! ancak ilmi ve*

İktisadi :

İlk işimiz

Kooperatör (kooperatifçi) yetiştirmek olmalıdır!

Hâdiseleri muhtelif cephelerden tetkik ediniz. Göreceksiniz ki bunları harekete getiren ve bunlara kudret veren yaşayış şartlarıdır ve iktısadî vaziyetlerdir. Bu, münakaşa ve itiraz götürmeyen tarihi bir hakikattır. En büyük dünya hâdisesi büyük cihan harbı idi. Bunun saiki de iktisadi vaziyetlerin iycabatı dolayısıle çarpışan menfaatarla dünya pazarlarına hâkim olmak fikri gibi iktisadî sebeplerdir. Fert, iktisaden mustakil ve yarınından emin olduğu zaman serbest düşünür ve bu düşünüşünü yeni, yeni işlere atılmak ve yeni, yeni şeyler bulmakla neticelendirir. Hükûmet, cemiyet, millet ve devlet de böyledir. İktisadî sarsıntılar içinde bucalıyan ve yaşadığı hayat şartları içinde ezilerek yarınından Emin bulunmıyan bütün müesseler, yalnız iktisadî bir esarete mahkûm edilmiş olmakla kalmazlar. Bunlar aynı zamanda manevî bir esarete mahkûm edilmiş sayılırlar. Kendilerini manen hür duymiyan cemiyetler ve milletler, pek tabiî olarak, kısır kalmağa ve yaşayiş şartlarını, her zaman, olduğu gibi kabul etmeye mahkûm bulunan zavallılardır. Bunlarda yeni işler için buluşlar ve bu buluşları meydana getirecek şuurlu ve isabetli düşünüşler aramak mâhâl olur.

Halbuki hayat çok değişmiştir. İlerlemek denilen yenilik, baş döndürücü bir sur'atla yürümektedir. Bu yenilik ve değişiklik işinde artık tek insanın kıymet ve ehemmiyeti kalmamıştır. Tek insan yerini « Cemiyet » e terk etmiştir. yaşayış şartları ve iktisadî zaruretler hayatta muvaffak olmanın sırrını :

Birimiz hepimiz için;

Hepimiz birimiz için...

Düsturiyle idealize etmiştir. Bu şıarın cemiyetteki ide ulujisinini « Kooperatif » yaratmakla ifade mümkündür. Çünki; kooperatif yaratmak gayesiyle omuz omuza dizilerek birbirini arkalıyan ve dayaklıyan insanlar, mütekabil sevgi ve yardım prensiplerine dayanarak ferdî bir kuvvet yerine, bir cemiyet kudreti meydana getirmiş insanlardır. Bu kudretin ilk şıarı ise : tek insanı düşürmesidir. Aksi halde tek insan ebede kadar kapitalistlerin elinde esir yaşamağa, sarafların, muhtekirlerin ve mutavassıt tufeylilerin her an bir az daha çetinleşen ağır sartları altında ezilmeye mahkûm olacaktır. Kooperatif ise bu nevi iktisadî tazyiklerin ve ferdî menfaat güden sistemlerin baş

---

san'atı koruyacak muhafızın da ordu olduğunu unutma ! . . Eğer bu duygu ve emelle yürür ve yaşarsan o zaman her şey seninle ve senin bahtınla beraberdir. Siyasetin de, kiyasetin de son sözü yine kuvvetlir. Zenginin sözü züğürde nasıl geçerse, kuvvetlinin süngüsü de zayifi deler geçer. Hasılı düşmanı dost yapan bile kuvvetlir Bu düşüncelerimizi sayarken ajderha gibi ağzını açmış bakan ve fırsat avlıyan bu günkü düşmanların zehirli ve korkunç cehennemlerine düşmemek için senin de örtülü bir ejder olmaklığın ve sana saldıranı tepelemekliğin lâzımdır ; Aksi halde tepelenmekliğin mukadderdir .

Bu acı ve korkulu düşünceler önünde ilk yapacağın iş havada, karada, denizde silahlanmak ve fennin yeni silâhlarını kullanabilmektir. Bunun içindir ki görünmeden görmek, vurulmadan vurmak fırsatını bulup düşmanı can evinden yıkmak, muharebede, askerin en büyük kaygısıdır.

Öyleyse ey kahraman Türk çocuğu ! Askerlik senin çok evelki vasfın ve son dayanacağın silahındır. sen , ona daima sadık kalacaksın . .

Büyük harpten sonra ciğergâhına saplanan hançeri bu asker eli çıkarmış , yurdun bağrına basan düşman ayaklarını bu kuvvet kırıp atmış, esa-

ve amansız düşmanıdır.

Bunun içindirki, « Kooperatif » ceryanlarının önüne set çekmek istiyenler vardır ve kooperatifin yeni inkişaf etmeğe başladığı memleketlerde muhtelif sermaye sahipleri bu güzel ve ideal müesseseyi lekelemek ve dağıtmak isterler. Kooperatifçiliğin düşmanlarından biri de (Anonim şirketler)dir. Çünki; bunların da kazançları nihayet 5 , 10 sermayedarın cebine girmektedir. Bu itibarla kooperatif bütün bir cemiyet namına kendi düşmanlariyle ciddî ve kutsî bir savaş yapmağa ve asıl mühimmi, bu savaşı muzafferiyetle neticelendirmiye mecburdur. Bunun için ise memlekette her şeyden evvel kooperatifçi yetiştirmek mecburiyeti vardır.

Bir kooperatif cephesinde omuz , omuza vererek savaş yapacak kooperatörler, herşeyden evvel müdafaa ettikleri davanın bütün inceliklerini bilmeğe mecburdurlar. Bir kooperatifin muvaffak olması için biricik çare budur: Kooperatör, davasını bilmeli ve ona en mukaddes olan bir şey'ine sarılır gibi sarılarak bağlanmalıdır. Kavranamıyan davalar, herhangi bir itiraz ve düşünce karşısında sukuta mahkûmdurlar.

Öyle ise : Memlekette bir kooperatif ülküsü yaşatmak; bir kooperatif edebiyatı vücuda getirmek ve davayı halk gümeleri arasına yayacak samimi ve heyecanlı kooperatör propagandacılar yetiştirmek lâzımdır Bu işte verilecek en büyük ehemmiyet bu olmalıdır. Paraya güvenerek kooperatif kurmak, ham bir hulyadır. Bu işin de kendine göre bazı merhalelerden geçmesi şarttır ve ilk merhale, kooperatör yetiştirmektır. Aksi halde çok temiz emellerle kurulan bir müessenin mütemadî menfî akınlar karşısında dayanamıyarak yikılmasına tabiî bir nazarla bakmak lâzımdır. Çünki, bir kooperatifçi , kendi müessesesine alacağı şeyi bir guruş eksiğine verdiği için degil, mütekabil bir sevgi ve yardım gibi büyük manevî duygular yüzünden gittiğini bilmeğe mecburdur. Bu ise, görülüyor ki, doğrudan doğruya maneviyata dayanan bir iştir, bir karakter işidir. Binaenaleyh evvelâ bu karakteri ve bu yüksek ahlâkı yaratalım.

Nasıl mı ?

yazmak; söylemek ; propaganda yapmak ; dersler, konferanslar ve kurslar açmak suretiyle . .

Biz istersek, bütün bunları pek kolay başarabiliriz. Yeter ki memleket münevverleri ve bu işten anlıyanlar , biraz feragat göstererek kıymetli saatlerinin bir kısmını bu büyük dava oğruna hasretsinler . .

— Unutmiyalım ki, yapılacak ybütün işlerin en başında bu geliyor.

M. Ş.

---

ret altında inleyen namusunu, hüriyetini bu pençe kurtarmıştır. Bunu hatırından çıkarma ve iyi bil ki : seni ve senin yedi gömlek saydığın ve bir çok bağlarla bağlandığın babalar yurdunu ve bu gün yaşattığın aziz ailen yuvasını ... Koruyacak ve kurtaracak yine **(Askerlik)** *tir .*

Çok cefa gördün, çok ıztırap çektin... Lâkin bu kabahat sen de değil senin bin bir ıztırap içersine gömülüp kalan cevherini anlamıyan aslı ve nesli belirsiz çürük kafalardadır. Çünki onlar senin tarihî benliğine ve ırkî cevherine kıymet vermediler . Uzun yıllar cehalet boyunduruğu altında kaldın ve bunaldın . Eğer sen bu cehalet halkasını kırıp ataydın sana bu zenciri vuran tahtlar ve bahtlar da kırılıp dökülecek ve sana senin için yeni bir gün doğacaktı.. Sen kırmak ve kalkmak için cabaladın fakat onlar kaldırmadılar , senin bağlanmış olan kollarını çözmediler ve çözdürmediler...

Hasılı öyle bir bataktaydın ki : kurtulmak ve kalkınmak için cabaladıkça battın, battıkça da ümitsiz kaldın . Ne olurdu, seni elli sene evvel bu bataklıktan çıkaran bir el olsaydı... Eğer böyle bir el olsaydı şimdi sen neydin biliyormusun ? Cihangir bir Türk devleti . . . .

Sağlık ve sağlamlık köşesi:

Hastalıklar..

Bulaşık hastalıklar, bir kimseden diğerine geçtiği icin,çok tehlikelidir. Diğer hastalıklar, meselâ: Baş ağrısı, zehirlenmeler, bronşitler gibi basit hastalıklardır. Tifüs, Tifo, Kulera gibi bir insandan diğerine geçen ve büyük salgınlar yapan hastalıklara (*Bulaşık hastalıklar*) denir. Bulaşık bir hastalık mikrobunun vücuda girdiği günden itibaren hastalığın meydana çıkmasına kadar geçen zamana (*Tefrih devri*) denir.

İnsan vücudunun geçirdiği veya geçirmediği hastalılara karşı bir (Dayanma kabiliyeti) vardır. Bazan hastalık mikrobu, vücuda girdiği halde, hastalık yapmaz. işte buna (*Maafiyet*) derler. Maafiyet, yani hastalığa karşı mukavemet, bazan anadan doğma olur.

Ekseriya Hintliler Isıtmaya, küçük çocuklar lekeli hummaya yakalanmazlar. Bu, anadan doğma maafıyettir. Maafiyet, hastalık geçirmekle de olur. Meselâ : bir defa lekeli humma geçirenler bir daha lekeli hummaya tutulmazlar. Bazı mikropların aşıları yapılarak insanlara aşılanırsa bir kaç aydan bir kaç seneye kadar maafiyet verir. Meselâ çiçek, tifo, kulera aşıları yapanlar bir müddet için (yani bir iki yıl için) bu hastalığa tutulmazlar.

Bulaşıcı hastalıklar bazan temasla, (yani dokunmakla), bazan yiyecek ve içecekle, bazan da hava vasıtasiyle gelirler.

Köylü Hekimi:
S. A.

Yazık ki: Bu halâskâr el sana elli yıl sonra yetişti. Sakın bu geç kalış ve kalkıştan da eseflenme ! bu yetişen el sihirli bir hızır elidir.. Onda bu elli yıllık boşluğu çabuk doldurmak için koşan antlı bir hız var. Seneler atladıkça bu boşluk duyulmadan kapanıyor, uzun yollar kısalıyor.

Ancak dikkat edeceğin bir şey var! Bu hızla birlik olasın ve onunla baş başa koşasın... Bu hız, inkılâbın hızı; bu yörüyüş bütün varlığın izi, Türkü dirilten dönümün kurtarıcı sesidir.

Sakın geri kalma! koşan kurtulur, geri kalan ezilir, yolunu şaşıran bunalır.

İşte bu sözleri, pervasızça, bize söyleten, Türke Türklüğünü belleten ve Türkün benliğini tanıtan, şimdi de istikbâl ufuklarına uzanan elin sahibi kimdir biliyormusun?

Önlü bir asker, askerlerin baş kumandanı, millet ve memleketin yüce başbuğu Gazi Mustafa Kemâl... Öyle ise bütün dünyanın tanıdığı ve öğdüğü bu büyük başın arkasından ayrılmadan yörü...

Bu yol hem asker yolu, hem de millî zafer yoludur.

Çağlıyan

Cümhuriyet Kanunlarından :

Köy Kanunu

— 5 —

Bu günkü yazımızda köyün işlerinden bahsedeceğiz· Köyün ne demek olduğunu söyledik; köyde yaşayanların yapacağı işler vardır. Bu işler iki türlüdür :

1 - mecburi olanlar, (yani köylünün isteği ile yapılanlar).

Köylünün yapmağa mecbur olduğu mecburi işler isminden anlaşılacağı veçhile ister istemez yapılması lâzımgelen işlerdir. Köylü bu işleri yapmağa mecburdur.yapmazsa kanun yakasına yapışır, kendisine hem bu işi yaptırır, hemde ayrıca onu cezalandırır. Köylünün sıhhatı, köyün emniyeti ile alâkadar bütün işler köylünün yapmağa mecbur olduğu işlerdendir. Meselâ bizim (İnönü) koyüne bir akşam üstü ezan vakti, köylünün tanımadığı civar köylerden olmıyan büsbütün yabancı bir adam gelecek olursa gören köylünün hemen muhtara haber vermesi lâzımdır. Çünkü bu adamın bir casus olması, bir hırsız bir eşkiya olması mümkündür.

Böyle köyde kalan yabancı bir adamı görüp te haber vermiyen köylü duyulur veya anlaşılırsa (kanun) onu hemen cezalandırır.

Fakat bazan köylünün isteğine bağlı işler vardır ki köy derneğinin yarısından fazlası bu işe hükmederler. Vilâyete bağlı yerlerde, vâli beyden; kazaya bağlı olan köylede de kaymakamdan rıza alınırsa bu işin yapılması diğer işler gibi mecburi olur.

Acaba bu işler nelerdir?

İlk önce aklımıza, yalnız köylüyü değil, kasabalı ve şehirlileri de kasup kavuran ısıtma hastalığına karşı korunma çareleri gelir. Isıtma, biliyorsunuz ki, ekseriya bataklık yerlerde olur. Bir taraftan diğer tarafa sivrisinekler vasıtasıyle taşınır. Köylerimizin böyle kasıp kavurucu bir hastalığından korunması için köylü bataklık su birikintilerini kurutmak, yok etmek mecburiyetindedir. Isıtmayı, oradan oraya, taşıyan sivrisineğin adı vardır. Buna (Anofel) denir. Isıtma, çok tehlikeli bir hastalıktır.

Bundan kurtulmak çaresi yoktur. Yakalananın kanına, iliklerine kadar varır çocuklarına geçer. Firngiden, veremden daha korkunç, daha sinsi bir âfettir. doktorunuz, sırasında, size bu hastalıktan korunma çarelerini yazacaktır.

İşte kanunun köylünün yapmağa mecbur ettiği şeylerden biri, belki en mühimmi , ısıtmaya karşı korunmak için köylünün yapmağa mecbur olduğu şeylerdir.

Görülüyor ki köylünün bu işi yapmağa mecbur oluşu yine kendi menfaatı ve kârıdır.

Kanun , hiç kimseye , kendi menfaatı olmadan hiçbir şey yaptırmaz,

S. R.

Çiftçi öğütleri :

Bahçelerde mevsim ziraatı

Bir dönüm yer yani « 1000 » metre murabbaı yerde bir senede yüz elli lira kazanmak için enginar ziraatı yapmak kâfidir.

Vilâyetimizde anbeş yirmi gün sonra ekilme mevsimi hulûl edecek olan enginarı bağçe sahiplerine aşağıda tarif edeceğim şekilde enginar dikmelerini tavsiye ederim. Çünkü enginar ziraatinin temin ettiği kârı hiç bir sebze veremez.

Enginar, su ve amele istemiyen bir nebattır. Diğer sebzeler - cinsine göre - beş on günde mutlaka sulanmağa muhtaçtır. Enginar ise yanlız ilk dikildiğinde ocaklara bir mikdar su koymak kâfidir. Buna bağçıvanlar can suyu derler.

Enginar ziraatı zahmetli ve masraflı bir iş değildir. Senede bir defa piçlerini ayıklamak ve iki defa toprağını kabartmak iycap eder.

Enginar pek şiddetli soğuklara tahammül etmediğinden vilâyetimizde kış mevsiminde üzerleri otla örtülürse pek iyi yaşayabilir. Her nevi toprakta yetişebilirse de zengin topraklarda mahsûl miktarı fazla olur.

Enginar çok rutubetli topraklardan hoşlanmaz, kökleri çabuk çürür. Mamafih toprakta kâfi miktar rutubet bulunmalıdır. Zira hiç rutubet olmazsa büyüyemez, başları küçük olur.

Enginarın bir çok nevileri vardır. İstanbul civarında iri başlı şira enginarile sakız ve bayram paşa enginarları tanınmıştır, Bir de darıca enginarı vardır. nispeten başları küçüktür. Enginar tohum ve piçler vasıtasile çoğaldılır isede umumiyetle piçlerden yetiştirirler. çünkü piçten yetiştirmek hem seri ve hem külfetsiz olur.

Enginarların kökleri üzerinde bazı filizler ve sürgünler bulunur ki bunlara (Piç) denir. Bunlar enginarlıkta iklime göre son bahar ve yahut İlkbaharda el ile koparılır. Ve yahut tahta bıçakla kesilir. Bu ameliyata enginarlığının temizlenmesi denir. Bu sırada alınan piçler fide olarak başka yerlere ***dikilir.*** *Her piçin üzerinde bir parça kök ve bir küçük sâk ve 3 - 4 yaprak vardır. Bunlar yerlerine dikilmeden evvel yaprakların uçları kesilir, ve köklerin yarası tazelendirilir, sonra dikilir.*

Enginar bazı iklimlerde son baharda dikilirse de vilâyetimizde Şubat nihayeti ve Mart içinde dikmek lâzımdır. Vilâyet nümune fidanlığında beş senedenberi yapılan tecrübede pek

yi netice vermektedir.

Yerinin hazırlanması — Bahçenin münasip yerinde tefrik edilen mahal güzelce kazıldıktan sonra birer metro aralıklı ve yekdiğerine muvazi çizkiler açılır . bu çizgilere amut olmak üzere yine ayni mesafede çizgiler çekilir. Bunların birleştiği noktaya çapa ile birer ocak açılır . Bu ocaklar birer ikişer kürek yanmış gübre konduktan sonra her bir ocağa , yekdiğerlerinden onar santimetre mesafede olmak üzere, 2-3 fidan dikilir ve eyice sıkıştırılır . Ve dikmeyi müteakip birer miktar su verilir. Mayısa doğru ocaklar gezilerek her ocakta en kuvvetli bir fidan bırakılıp diğerleri çıkarılır . Birinci sene bunlardan ancak temmuza doğru bir mahsul alınır ki ilk sene mahsulü ufak ve azdır.. Bununla beraber te'sis masrafını korur .

İlk senesi yazın bir defa çapa ve bir defa boğaz doldurmak lâzımdır. Son baharda boğazlar açılır, bozulmuş yapraklar ayıklanır ve toprak sathından itibaren 30 santimetro yükselen yaprakların uçları kesilir. Ve sürgünler bir araya getirilerek bir ip ile bağlanır. Onbeş gün sonra derin bir bel ameliyatı yapılarak boğazlar doldurulur . Zayıf olan ocaklara birer parça yanmış gübre verilir . Ve kıştan korumak icin üzerlerini ot ve yahut saman ile örtmek lâzımdır. Ilk bahara kadar böylece bırakılır. Mart bidayetinde örtüleri alınarak piçler ayiklanır. Bu sırada en kuvvetli 3-4 ayak bırakılır ve dipleri doldurulur. Ikinci sene mahsulü mayista başlar ve temmuza kadar devam eder. Her ayakta bir orta ve 3-4 yandan olmak üzere baş verir. Her ocakta en az iki ayak olduğunu kabul edersek bir ocaktan on baş alınacaktır. Bir dönümde bin adet ocak olduğuna göre on bin baş alınacaktır. Biri biri üzerine ikişer kuruşa satılsa yirmi bin kuruş eder. Bunun beş binini masraf kabul edersek 150 lira kâr bırakacaktır . Maalesef vilâyetimizde bunun ziraatı yoktur. Vilâyet numune fidanlığında yapılan tecrübeler pek iyi netice vermiştir. Mevsiminde İstanbundan Enginar başları gelerek manavlarda, başın cesametine göra, 7,5 15 kuruşa kadar satılıyor ve her arandığı vakitte bulunamıyor .

Bir defa tesis edilen enginarlık içinde her hangi bir sebep tahtında bazı bozulan ocaklar mevsiminde tecdit edilmek suretiyle beş altı sene mütemadî mahsul verir .

E.

El İşte , Gönül Ülküde.

Daima Heyecanlı ,
Fakat, Daima Şuurlu ve inzibatlı.

Gençler diyorki :

Ey güzel köy

Seni bilsen ne kadar özledim. Gözümden kaybolan manzaranı şimdi hayalimde canlandırmak istiyorum. senin sessiz bayırlarının içinde binbir bülbülün şakrak cıvıltılarile dolmuş olon o güzel havanı koklamak istiyorum.

***

Sabahın tatlı, şirin rüzgârlariyle , horozun sesi , bir aksi seda ile köyü yavaş yavaş canlandırmaga başlar. Biraz sonra ufuktan hafif hafif yükselen güneş köyün mahmurluğunu , üzerinden , bir perde gibi çeker. Koyu bulutlarla beraber yola çıkan köylüler şen şarkılariyle altın tarlalara koşarlar.

***

Öğlenin kızgın güneşiyle her köylü bir pınarın başında ve bir söğüdün gölgesinde saf rü'yasına dalar.

***

Neden sonra güneş , son huzmesini saçtığı bir sırada akşamın latif manzarası başlar . Karşı yamaçlardan inen hazin kaval sesleri yavaş yavaş dağılırken .. bu derin sükût içinde koyunların melemesi gönüllere ilâhi bir hüzün verir. Neden sonra bir sessizlik !.. Bütün köy uykuya dalar: Yalnız ulu gövdeli kara ağaçların üstünde Bir « Ishak » sesi sanki köye bir ninni söyler.

***

İşte tabiatin sana verdiği o şirin manzaraya gıbta ederek, zümrüt çayırlarının, altın başaklarının, kevser sularının, dik yamaçlı dağlarının koynunda uyumak!.. Uyumak!... istiyorum, ey güzel köy...

İsmail Vedat

Bir arkadaşa

**Ey yurdumun şanlı oğlu,
Durma atıl, koş ileri!
Önündeki Gazi yolu
Aydın yoldur dönme geri**

***

**Zafer günü, yakut yurda,
Ey Türk oğlu artık doğdu.
Hayat yoktur uykularda
Uyan uyan sabah oldu.**

***

**Ey Türk oğlu hepimizi
Hırpalıyan cahalettir.
Asırlarca kalbimizi
Tırmalıyan bu illettir.**

***

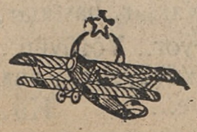
**Gece gündüz çalış, yorul..
Yaşamanın budur yolu !
Uykulardan artık doğrul
Güller açsın Anadolu .**

***

**Dünü düşün, geçmişe bak:
Tarih bile bir yavrundur.
Yurdunda bin meş'ale yak
Kâbe, cennet hep yurdun-
dur!...**

M Uluğ

**İnandılar , döğüştüler , öldüler . .
Bıraktıkları emanetin nöbetçisiyiz .**

**Türk topraklarında Türk bayrağı,
Türk sularında Türk bayrağı ,
Türk göklerinde Türk bayrağı . . . .**

Onlara!.

Beni anlamıyanlara:

Hey, henüz kanı sulanmıyan zübbler! Daha görmedinizmi?. Daha işitmedinizmi?. Anadolumuzun halini ?. Gurbette toprak için ölen Baba evlâtlarının niler çektiklerini işitmedinizmi ? .

Uçuk sarı yüzü köy çocuklarının, köy Babalarının sizden ne istediklerini ve ne beklediklerini hâlâ okumadınızmı?..

Babalarımızın, kardaşlarımızın, nenelerimizin Anadolu bucaklarında, Türk denizleri kıyılarında bizden neler beklediklerini,ne yalvardıklarını hâlâ hissetmediniz mi ?. Yazıklar olsun size. Yazıklar olsun..

Haydı, yeter artık bu meskenet,.

El ele, fıkir fikire vererek bu ağlayışlara doğru yörüyelim.. Yeter artık sarışın kızların şampanyalı naralariyle aptallaştığınız!. O parlak şaşaalı salonlardaki ışıklar, o şampanya köpükleri ve kokmuş kadın nefesleri halâ sizi tiksindirmedimi ?

Haydi artık, süslü, göz alıcı yolları bırakın da nasırlı ayakları yırtan dağ yollarına gıdelim..

Şehirleri, ışıklı giceleri bırakıp Anadolumuzun uzak karanlık dağlarına gidelim de onlarah yat virelim. Ve o beldeleri yalnız «Mefkûre» denen gayret ve kıvılcım demetleriyle temiz nurlara boğalım.

O gürültülü şakrak havaları artık bırakın; o havalardan zevk almayın.. Yeşil baharların koynunda rüzgârlar ve kuş kekemeleriyle mest olarak yalnız yurt için ve yalnız halkiçin çalışalım.

Bu edebiyat değil, musiki değil, san'at değil!. Bu, kanının her zerresi «Türk» lükle çarpan bir vatan evlâdının haykırışıdır:

— Haydi yeter; yakutlar, ışıklar, elmaslar, inciler diyarı için yaşadığınız.. Titreyen kadın başları sizin kinle çarpan kalbinizde parçalansın! ve kalbiniz,o parçaları,tekmelerle başka bir devre gömsün! Haydi yeter! Yeter artık şampanya kadehlerinin ışıktan kırıldığı! yeter artık, ayın boğazı yaladığı geceler, beyaz sandallarda gezerek kadın nefeslerinden aptallaştığınız...

El ele, söz söze verelim, yurdumuzun ışıksız, sessiz, souk bucaklarına gidelim de oralara biraz hayat, ateş ve güneş verelim.. Haydi.. Haydı!.

Türk kardeşler!.

Kalp kalbe verelim,açların,öksüzlerin,sefillerin, çıplaklarların gönüllerine sokulalım. gidelim de çıplaklara, sefillere derimizi verelim.. Açlarla nefesimiz koksun.. Onlarla birlikte ağlayalım..

Sonra ruhlar mes'ut bir yola, ışıklı bir caddeye akacaktır.

* * *

Verelim el ele, yürüyelim!. yeter artık zevk!. Onlar geçmişte kalsın!

Uçuk sarı yüzlü nineler, kardeşler, Babalar bizi bekleyor.. Çıplaklar, hastalar, sefiller ve harabeler bizi bekleyor.. Yörüyün.. Yörüyelim vatan mefkûresine!. Yörüyelim, ana yurda ışık ve zafer hızı vermeye...

Kâ. Cahit

Arkadaş, Memur Olmak İçin Okuma!

Orta mektebe başladığım zaman iyiyi kötüden ayırır bir çağda idim. Arkadaşlarla konuşurken çok defa (NİÇİN OKUYORUZ?) deye biribirimize sorar ve hepimiz (MEMUR OLMAK İÇİN..) diye birleşirdık. Şimdi o günleri hatırlayınca yüreğim parçalanıyor. Artık eskisi gibi düşünmiyoruz.

Artık Lisenin son sınıfındayiz. Şimdi artık müşterek gönüllerle şu nokta da birleşiyoruz: [biz, ilim ve fen sahibi san'atkârlar olmak için okuyacağız].

Ey Türk Genci!

Memur olmak için okuma! Çünki bu asil milletinin ve kutsî vatanının memurdan ziyade san-atkâra ihtiyacı var. Oku, Avrupanın en yüksek mekteplerinde, oku! fakat yine san'atkâr ol! maden dolu topraklarına dört elle sarıl; Çünki seni yaşatacak odur. Bık, ecnebi devletler, binlerce senedenberi SENİ harplerle mağlup edemediklerinden nihayet mallarını sana satarak elinden bütün paralarını çekmek ve bu suretle seni yok etmek işine baş vurdular, ancak, düşünemediler ki bu günün Türkü bu günün derslerini almış ve öğrenmiştir. San'atkâr yetiştirecek, fabrika kuracak, kendi yurdunun mallarını kıymetlendirerek öz parasını öz yurdunda bırakacaktır.

ASİL MİLLETİM!

Bütün gençler hep birden sana söz veriyoruz ki: Okuyacağız, dünyanın en büyük mekteplerini en keskin hırslarımızla bitireceğiz, Memleketimize döndüğümüz zaman onun bir karış toprağını bile kazacak ve çıkaracağımız madenleri kurduğnmuz fabrikalarda işleyeceğiz.

Millî ihtiyaçlarımızı yalnız kendi yurdumuzda çıkan ve işlenenlerle kapatmak için uykularımızı bile terk ederek çalışacağız.

Kemal

SAHİBİ : Akıncıoğlu İbrahim
U. NEŞRİYAT MÜDÜRÜ : Mehmet Behçet

Abone bedeli

Yıllığı 100 Kuruştur

Tanesi : 5 Kuruş

Kopon No: 5 isim ve adres :	*Mektupler ve abone bedelleri şu adrese yollanır :* *Akıncı oğlu İbrahim — C. H. F. reisi - Edirne* Edirne Vilâyet matbaası'nda basılmıştır